

ZRAČNA PERSPEKTIVA

Preberi snov v eučbeniku na spodnji povezavi:

eucbeniki.sio. zračna perspektiva

Leonardo da Vinci, Sveta Ana Samotretja, 1510

PRIKAZI PROSTORA V PRETEKLOSTI

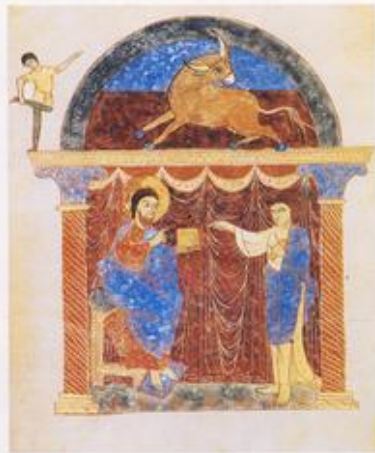
Umetniki starih kultur (Egipta, Grčije in drugih starodavnih kultur) so probleme prikaza prostora reševali na različne načine (predmete nizajo v vrstah od spodaj navzgor po slikovni površini ali pa jih postavijo v brezprostorje).

Primer 22: Zapis in risba: Darovi; umetnina starih Egipčanov

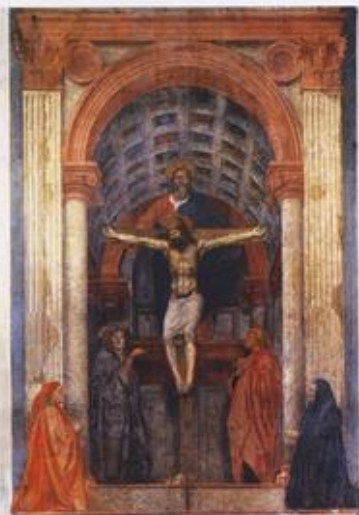

Primer 23: Simone Martini: Smrt sv. Martina, 1316 (v gotiki se že trudijo s poševno perspektivo).

Primer 24: Albižanska šola: Kristus izroča evangelij apostolu Luku, 1028 (srednjeveški umetnosti služi ozadje le kot kulisa).

Do renesanse so prostor prikazovali pretežno z risanjem vzporednih poševnic. Linearna perspektiva je »odkritje« pozne gotike (italijanski umetnik Masaccio) in doživi razcvet v renesansi ter poznejših obdobjih.

Primer 25: Masaccio: Freska Sveta Trojica v cerkvi v Firencah v Italiji, 1428 (umetnik je postavil očiste sliko v višino očesa opazovalca).

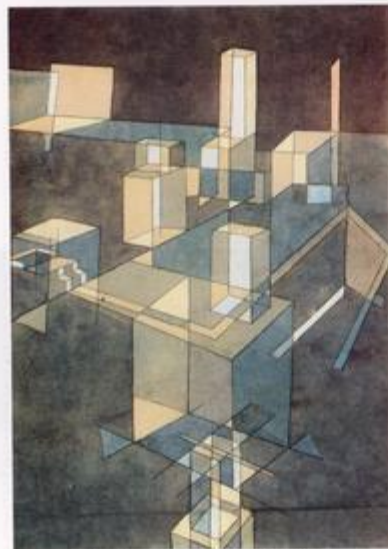
Primer 26: Leonardo da Vinci: Zadnja večerja, ok. 1498 (prikazan je prostor v centralni perspektivi).

Umetniki po obdobju renesanse so prikaze prostora širili in poglobljali, a osnovno študijsko znanje renesanse je ostalo praktično nespremenjeno do danes.

Primer 27: Canaletto: Trg sv. Marka proti baziliki, ok. 1760

Modernim umetnikom včasih do fotografske natančnosti narisani prostor ne predstavlja več umetniškega izziva in se lotevajo drugačnih prikazov, ki bolj poudarijo avtorjev osebni odnos do občutenja prostora.

Primer 28: Paul Klee: Italijansko mesto, 1928

Primer 29: Hundertwasser: Dobro jutro, mesto, 1970

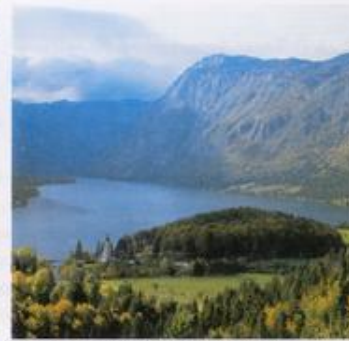
ZRAČNA PERSPEKTIVA

Dojemanje prostora lahko prikažemo z barvami na več načinov, kajti tudi samo z barvami lahko na ploskvi ustvarimo vtis globine prostora.

Si se kdaj uprašal/-a, zakaj je gora, ko hodimo po njej, v lepih zelenih odtenkih, ko pa jo opazujemo od daleč, je videti modrikasta ali sivkasta?

Naš življenjski prostor je napolnjen z zrakom, ki vsebuje določeno količino vlage (drobnih kapljic tekočine), prašnih delcev (na žalost tudi umazanije od izpuhov) in številne elemente, kar vse s prostim očesom zaznamo kot koprenasto zasičenost. Bolj so predmeti oddaljeni od nas, bolj megleni so videti in bolj se izgubljata njihova barvna moč ter čistost.

Dosedanje znanje o barvah ti pove, da se kakovost barve izgublja z dodajanjem drugih barv. Za prikaz zračne perspektive barvam predmetov dodajamo belo in črno, sivo ali modro. S takim načinom prikaza globine tudi najmočnejši barvni kontrasti izgubljajo svojo moč.

Primer 54 a, b: Kadar je zrak bolj čist, se barve v daljavi izgubljajo v modre odtenke, kadar pa je ozračje napolnjeno z meglo, prahom, vlogo, postajajo barve sivkaste.

Umetnikom je bil pojav zračne perspektive vedno izziv.

Primer 55: Claude Monet: Impresija, vzhajajoče sonce, 1872

Primer 56: France Pavlovec: Gaj, 1931

Primer 57: Nande Vidmar: Vas Šentrupert, ok. 1928, olje, platno

ZRAČNA PERSPEKTIVA

Predvsem od renesanse naprej so slikarji prikazovali prostor tako, da so bližnje predmete naslikali z bolj nasičenimi barvami, oddaljene pa bolj blede, sive in modrikaste.

Tak način prikazovanja globine prostora imenujemo zračna perspektiva. Za slikanje zračne perspektive barvam predmetov dodajamo belo in črno, sivo ali modro. S takim načinom prikaza globine tudi najmočnejši barvni kontrasti izgubljajo svojo moč. Oddaljeni predmeti so naslikani brez detajlov in z zabrisanimi robovi.

Jan van Eyck, Devica kanclerja Rolina, 1435

Leonardo da Vinci, Mona Lisa, 1503-06

Rembrandt van Rijn, Pokrajina s kamnitim mostom, 1638

Snov je povzeta po učbeniku
MK Likovna umetnost 9

PROSTORSKO UČINKOVANJE BARV

ZRAČNA
PERSPEKTIVA

```
graph TD; A(ZRAČNA PERSPEKTIVA) --> B(BLIŽNJI PREDMETI); A --> C(ODDALJENI PREDMETI);
```

BLIŽNJI PREDMETI

MOČNE, ČISTE BARVE
LOKALNE BARVE
JASNI OBRISI IN
DETAJLI

ODDALJENI PREDMETI

BARVE BLEDIJO
(MODRIJO, SIVIJO
dodajamo sivo, modro
barvo)
NEJASNI OBRISI IN
DETAJLI

Primeri izdelkov naših učencev

Naloga:

- Naslikaj sliko s tempera barvami, saj le tako lahko dobiš številne barvne in svetlostne odtenke. Sliko napravi na risalni list.
- Pri slikanju upoštevaj pravila **ZRAČNE PERSPEKTIVE**.
Kako naslikamo bližnji in kako oddaljene predmete?

Motiv izbiraj med: **Jesenski sprehod**

ali

V sadovnjaku

Rok oddaje naloge je 9.12.2020.